

R O Z H O D N U T Í

Nejvyšší správní soud jako soud kárný rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína, zástupce předsedy senátu JUDr. Jana Engelmanna a přísedících JUDr. Bohuslava Vacaty, JUDr. Mileny Čechotkové, JUDr. Zory Krejčí a JUDr. Gabriely Halířové, Ph.D. v ústním jednání konaném dne 3. 4. 2014 ve věci návrhu **ministryně spravedlnosti** ze dne 10. května 2011, č. j. 76/2011-OJ-SZ/6, na zahájení řízení o kárné odpovědnosti státní zástupkyně **JUDr. M. P.**,

t a k t o :

Podle § 19 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů **se**

JUDr. M. P., nar. X,

uznává vinnou, že

poté, kdy bylo proti B. L. dne 15. 1. 2010 zahájeno trestní stíhání pro podezření z trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné platby ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 k § 148 odst. 1, 2, 3 písm. c) tr. zákona (účinného do 31. 12. 2009) a věc byla dozorována Okresním státním zastupitelstvím v Prachaticích (dozorovým státním zástupcem byl JUDr. J. F.), přesto, že si byla vědoma toho, že obviněný B. L. je dlouholetým přítelem jejího manžela M. P. a de facto je i jejím známým, nepodnikla žádné vhodné opatření k tomu, aby nebyla zpochybněna nestrannost výkonu působnosti tohoto státního zastupitelství. Následně dne 25. 10. 2010, kdy byla na osobní účet jejího manžela M. P. u České spořitelny č. Y, k němuž má kárně obviněná dispoziční právo, připsaná příchozí platba ve výši 500.000 Kč z účtu B. L. č. Z, s touto skutečností byla srozuměna a ve stejný den část z těchto prostředků (konkrétně částku 87.816 Kč) použila na úhradu hotovostní půjčky, vedené na její jméno u České spořitelny č. účtu X, která tím tak byla zcela vyrovnána,

tedy

zaviněně porušila povinnosti státního zástupce při výkonu funkce i v osobním životě se vystříhat všeho, co by mohlo vzbuzovat důvodné pochybnosti o řádném výkonu funkce státního zástupce, ohrozit vážnost funkce státního zástupce nebo vážnost státního zastupitelství anebo ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství podle § 24 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství,

tím se dopustila

kárného provinění podle § 28 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.

Podle § 30 odst. 1 písm. b) zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství se jí ukládá kárné opatření – **snížení platu o 10 % na dobu tří měsíců.**

Opatření se uplatní od prvního dne měsíce následující po dni právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 10. 5. 2011 podal navrhovatel návrh na zahájení řízení o kárné odpovědnosti JUDr. P. (dále jen „kárně obviněné“), v němž jí klade za vinu spáchání kárného provinění podle § 28 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.

Kárný soud následně rozhodnutím z 14. 5. 2012, č. j. 12 Ksz 5/2011 - 177, řízení přerušil do právní moci rozhodnutí, které bude učiněno na základě trestního stíhání kárně obviněné zahájeného usnesením ze dne 29. 3. 2012, č. j. OKFK-861-9/TČ-2012-200212 pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle ustanovení §158 odst. 1 písm. a) trestního zákona účinného do 31. 12. 2009. Okresní soud v Příbrami věc vedenou v tomto trestním řízení následně postoupil kárnému soudu usnesením z 29. 8. 2013, č. j. 3 T 197/2012-724, když byl názoru, že skutek se stal, není trestným činem, avšak mohl by být posouzen jako kárně provinění; usnesení okresního soudu nabylo právní moci 19. 12. 2013 právní mocí usnesení ze dne 19. 12. 2013, č. j. 12 To 432/2013-774, jímž Krajský soud v Praze zamítl stížnost státního zástupce.

Ústní jednání se konalo ve dnech 12. 5. 2012 a 3. 4. 2014 za přítomnosti kárně obviněné a navrhovatele.

Kárný soud provedl dokazování výsledkem kárně obviněné, svědeckou výpovědí JUDr. J. F., usnesením Okresního soudu v Příbrami z 29. 8. 2013, č. j. 3 T 197/2012-724 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Praze z 19. 12. 2013, č. j. 12 To 432/2013-774, a listinami z osobního spisu kárně obviněné. Dokazováním zjistil kárný soud následující skutkový stav podstatný pro rozhodnutí o kárném návrhu.

Okresní státní zastupitelství v Prachaticích vykonávalo dozor nad zachováváním zákonitosti v přípravném řízení v trestní věci vedené proti B. L. pod č. j. KRPS-114/TČ-2009-020681 na Krajském ředitelství policie Jihočeského kraje, územní odbor Prachatice. Tato věc byla objasňována a prověřována pravděpodobně od prosince 2008. Kárně obviněná v té době vykonávající funkci okresní státní zástupkyně v Prachaticích přidělila dozorový spis podřízenému státnímu zástupci JUDr. F., který v součinnosti s policejním orgánem prováděl následné úkony trestního řízení. Kárně obviněná již v této době znala obviněného L., a to z předchozích pracovních vztahů svého manžela; kárně obviněná se s B. L. dobře znala, tento ji později během svého trestního stíhání minimálně jednou navštívil na jejím pracovišti. Dne 23. 10. 2009 se kárně obviněná nechala informovat o stavu trestního řízení včetně zamýšleného postupu ve věci od policistky R. G., a to pod záminkou vypracování zprávy pro Krajské státní zastupitelství v Českých Budějovicích. Policejní orgán později zahájil trestní stíhání obviněného L., dozorový státní zástupce JUDr. F. ke stížnosti obhájkyne obviněného L. dne 8. 2. 2010 zrušil usnesení o zahájení trestního stíhání a vrátil věc policejnímu orgánu k projednání a rozhodnutí.

V souvislosti s projednáním postupu v jiné trestní věci (podvod při dovozu aut z Německa ve věci V.) a narovnáním vztahů po předchozím konfliktu JUDr. F. s policejním orgánem se dne 12. 2. 2010 konala schůzka s policisty Mgr. J. L., Ing. R. R. a Mgr. T. T., které se

kárně obviněná zúčastnila a na které bylo dalším tématem projednání dalšího postupu ve věci trestního stíhání B. L. Iniciativu k projednání této záležitosti vyvinul policejní orgán. Na této schůzce za podpory kárně obviněné dozorový státní zástupce JUDr. F. odmítl vydat písemný pokyn podle §157 odst. 2 věta první trestního řádu per analogiam k odložení věci usnesením podle §159a trestního řádu. Kárně obviněná na této schůzce dala dozorcujícímu státnímu zástupci ústní pokyn, aby k této věci vydal policejnímu orgánu pouze písemné stanovisko či právní názor; o konkrétním obsahu tohoto stanoviska zúčastnění na schůzce nehovořili. Právní názor dozorového státního zástupce JUDr. F. spočíval v tom, že ani po následném prověřování nebylo možno ve skutku, pro který bylo zahájeno trestní stíhání B. L., lze z jednání podezřelých dovodit podvodný úmysl vylákat výhodu na dani. Po obdržení tohoto právního názoru policejní orgán podle § 159a odst. 1 trestního řádu věc odložil dne 29. 6. 2010.

V průběhu měsíce října 2010 uzavřeli M. P. (manžel kárně obviněné) a B. L. smlouvu na peněžní půjčku ve výši 500.000 Kč s ročním úrokem 1,1 % a se závazkem ke splacení do 31. 12. 2013. Tato smlouva byla sjednána po předchozí žádosti manžela kárně obviněné; peníze byly z účtu B. L. připsány na účet M. P. dne 25. 10. 2010 a byly následně téhož dne použity na úhradu několika půjček, aby tím byly uhrazeny. Jednalo se mj. i o splacení úvěru ve výši 87 tisíc, který byl vedený k účtu kárně obviněné. Kárně obviněná o sjednání a uzavření smlouvy o půjčce věděla, iniciovala úpravu některých podmínek smlouvy z důvodu možného pozdějšího prověření této transakce ze strany příslušných orgánů státu. Účelem sjednání této smlouvy byla úprava a stabilizace závazků kárně obviněného a jejího manžela.

Samotný dozor v trestní věci B. L. byl Okresnímu státnímu zastupitelství v Prachaticích usnesením z 24. 5. 2011, č. j. KZT 2115/2011-31 odňat Krajským státním zastupitelstvím v Českých Budějovicích, věc byla poté dozorována Okresním státním zastupitelstvím v Českých Budějovicích a rovněž zůstala odložena. Na základě podnětu Nejvyššího státního zastupitelství provedlo Vrchní státní zastupitelství v Praze dohled nad postupem Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích. Ve věci B. L. později bylo pokračováno v úkonech trestního řízení s jinou právní kvalifikací skutku, věc byla postoupena na Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1 s ohledem na místo spáchání deliktu. Uvedený procesní postup shrnul Okresní soud v Příbrami rozhodující o vině kárně obviněné v trestním řízení konstatováním, že panují různé právní názory ze strany orgánů činných v trestním řízení na důvodnost zahájení trestního řízení obviněného.

K osobnostnímu profilu kárný soud zjistil, že kárně obviněná byla jmenována státní zástupkyní dne 13. 9. 1996, do vedoucí funkce okresní státní zástupkyně byla povýšena ode dne 1. 12. 2002. V souvislosti s jednáním, jež je předmětem kárného návrhu, kárně obviněná rezignovala na vedoucí funkci dne 6. 4. 2011 s účinností od 1. 6. 2011. Kárně obviněná byla dočasně zproštěna funkce rozhodnutím ministra spravedlnosti z 17. 6. 2011, č. j. 76/2011-OJ-SZ/11, toto rozhodnutí bylo zrušeno usnesením kárného soudu z 15. 7. 2011, č. j. 12 Ksz 5/2011 - 51. Kárně obviněná byla dočasně zproštěna služby v souvislosti se zahájením trestního stíhání rozhodnutím ministra spravedlnosti ze dne 11. 5. 2012, č. j. 76/2011-OJ-SZ/29. Kárně obviněná setrvala mimo službu až do právní moci usnesení Krajského soudu v Praze z 19. 12. 2013, č. j. 12 To 432/2013-774. Z osobního spisu vyplynulo, že plat byl kárně obviněné za dobu dočasného zproštění již doplacen.

Nejvyšší správní soud jako soud kárný po provedeném dokazování dospěl k závěru, že skutek se stal tak, jak je kladen kárně obviněné za vinu, že se jej dopustil kárně obviněná, a že skutek je kárným proviněním.

Podle § 28 zákona č. 228/1993 Sb., o státním zastupitelství je kárným proviněním zaviněné porušení povinností státního zástupce, zaviněné chování nebo jednání státního zástupce, jímž ohrožuje důvěru v činnost státního zastupitelství nebo v odbornost jeho postupu anebo snižuje vážnost a důstojnost funkce státního zástupce.

Povinnosti státního zástupce vykonávajícího působnost státního zastupitelství podle § 4 zákona o státním zastupitelství upravuje především § 24 zákona o státním zastupitelství. Další povinnosti státního zástupce poté vyplývají ze speciálních předpisů, zejména z trestního řádu v souvislosti s postavením státního zástupce jako orgánu činného v trestním řízení.

Navrhovatel klade kárně obviněné za vinu, že za nastalé situace, kdy Okresní státní zastupitelství v Prachaticích vykonávalo dozor nad zákonností přípravného řízení ve věci B. L., nepodnikla žádné vhodné opatření k tomu, aby nebyla zpochybněna nestrannost působnosti tohoto státního zastupitelství. Kárně obviněné je konkrétně vytýkáno, že nevyločila sebe (ve funkci okresní státní zástupkyně) a potažmo též všechny jí podřízené státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Prachaticích, ačkoliv B. L. znala, ten ji dokonce během trestního řízení navštívil v budově státního zastupitelství.

Vyloučení orgánu, který rozhoduje o právech a povinnostech druhých, pro podjatost, je základním opatřením, které slouží jako záruka nestrannosti. Podle § 30 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, je z vykonávání úkonů trestního řízení vyloučen soudce nebo přísedící, státní zástupce, policejní orgán nebo osoba v něm služebně činná, u něhož lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, k jejich obhájcům, zákonným zástupcům a zmocněncům, nebo pro poměr k jinému orgánu činnému v trestním řízení nemůže nestranně rozhodovat.

Samotná osobní známost orgánu činného v trestním řízení s osobou, vůči níž se vede trestní řízení, však vždy nezakládá důvody pro podjatost tohoto orgánu. Nejvyššímu správnímu soudu jako soudu kárnému jsou známy případy, kdy nebyla shledána podjatost soudce ani u družky obviněného, jež byla spolužačkou a kamarádkou tohoto soudce (srov. usnesení Krajského soudu v Brně z 14. 5. 2013, sp. zn. 4 To 185/2013) či, že manželka soudce pracovala jako sociální pracovnice úřadu práce a vyřizovala v rámci svého zařazení i věci obviněného (usnesení Nejvyššího soudu z 7. 8. 2013, sp. zn. 3 Tdo 731/2013). Obdobně ani nesporná skutečnost spočívající ve známosti okresní státní zástupkyně a obviněného nemusí bez dalšího znamenat důvody pro vyloučení celého státního zastupitelství; Nejvyšší soud v usnesení z 11. 2. 1999, sp. zn. 5 Nd 42/1999 uvedl, že *„ustanovení § 30 TrŘ o důvodech vyloučení z vykonávání úkonů trestního řízení stojí na zásadě, že zmíněné důvody mohou být výsledkem jen osobního vztahu konkrétního soudce, státního zástupce, vyšetřovatele či policejního orgánu k určitým osobám na trestním řízení zúčastněným nebo k věci samotné, anebo výsledkem jeho osobního podílu na rozhodování v předchozích stadiích trestního řízení. Nelze proto rozhodovat bez dalšího o vyloučení příslušného státního orgánu jako celku, např. celého soudu, státního zastupitelství atd. (srov. obdobně o vyloučení celého senátu rozhodnutí pod č. 34/1997 Sb. rozh. tr.).“*

Kárný soud především uznal obhajobu kárně obviněné, která opakovaně poukázala na skutečnost, že v podmínkách relativně menšího města Prachatice nelze bez dalšího již ze známosti státního zástupce a stíhané osoby předjímat důvody podjatosti, při častém a opakovaném vylučování pro podjatost by činnost tohoto státního zastupitelství byla ztížena. Kárný soud poté neshledal ani jiné pochybnosti o nestrannosti státního zastupitelství. Kárně obviněná sice přidělila dozor svému náměstkovi, na druhou stranu nelze přehlédnout, že toto přidělení mohla uskutečnit pouze v rámci okruhu malého počtu státních zástupců Okresního státního zastupitelství v Prachaticích, jenž o mnoho více variant nepřipouštěl. Konečný právní názor dozorového státního zástupce JUDr. F. o nedůvodnosti trestního stíhání B. L. pro trestný

čin podle § 148 odst. 2 trestního zákona sice vedl k odložení trestního věci, avšak otázka správnosti či rozdílnosti názoru na stíhání skutku B. L. byla též předmětem přezkumné či dohledové činnosti několika stupňů soustavy státního zastupitelství, a věc zůstala i poté odložena; trestní stíhání B. L. podle § 220 odst. 1, 2 trestního zákoníku bylo zahájeno pro odlišné jednání. Kárný soud uzavírá, že jakkoli nepochybně byla známost kárně obviněné s B. L. osobního charakteru, přesto bylo v řízení spolehlivě prokázáno, že kárně obviněná neprojevila ani osobní zájem, ani nevyvinula žádný zásadní vliv na prováděný dozor v přípravném řízení. Z jednání kárně obviněné bylo tedy prokázáno pouze tolik, že o probíhajícím trestním řízení proti svému známému B. L. věděla, ale neshledala důvody pro přijetí opatření, jež by odstranilo případné pochybnosti o nestrannosti Okresního státního zastupitelství v Prachaticích.

Sjednání půjčky od B. L. však za uvedených okolností shledal kárný soud porušením povinností státního zástupce podle § 24 odst. 2 věty první zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství. Z hlediska časové posloupnosti byla tato půjčka sjednána v době jen několika měsíců, které následovaly po odložení trestní věci B. L. Kárně obviněná nepochybně věděla a byla si vědoma toho, že vůči B. L. bylo vedeno trestní řízení, které dokonce dozoroval její přímý podřízený, přesto o sjednání půjčky projevila aktivní zájem, navrhla úpravu některých smluvních podmínek smlouvy a část peněžních prostředků následně použila na vyrovnání úvěru vedeného k jejímu účtu. Kárný soud nemohl vzít v potaz obhajobu kárně obviněné, že B. L. byl v době sjednání a poskytnutí půjčky z pohledu trestního práva nevinný a bezúhonný. V době, kdy na účet manžela kárně obviněné přišly peněžní prostředky ze sjednané půjčky (25. 10. 2010), B. L. sice již nebyl od února 2010 trestně stíhán a od konce června 2010 dokonce neprobíhalo ve věci ani prověřování, nicméně proti B. L. bylo vedeno trestní řízení jiným státním zastupitelstvím pro jiný trestný čin a věc nebyla doposud skončena. Kárný soud má za to, že byla-li kárně obviněná ve funkci okresní státní zástupkyně, musela obzvláště bedlivě dbát na to, jak její jednání působí na veřejnost včetně toho, že zpětně mohou být zpochybněny úkony jejího státního zastupitelství. Ačkoliv tedy mohla kárně obviněná jednat z jinak pochopitelných důvodů, právě okolnosti, že byla sjednána výhodná půjčka s osobou nedávno trestně stíhanou, trestní řízení skončilo odložením, dozor nad zákonností trestního řízení vykonávalo státní zastupitelství, v němž zastávala kárně obviněná vedoucí funkci jak v době výkonu dozoru, tak v době sjednání půjčky, způsobily pochybnosti resp. ohrozily důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství nebo státního zástupce a v odbornost jeho postupu. Kárně obviněná profesní postup, osobní postoj ve věci a důvody svého jednání nakonec musela obtížně obhajovat a vysvětlovat, a to nejen před veřejností, ale též v samotném trestním řízení vedeném proti její osobě.

Kárně obviněná jednala zaviněně, neboť s ohledem na předchozí pracovní zkušenosti, kdy zastávala vedoucí funkci okresní státní zástupkyně, nepochybně věděla o své povinnosti nejen v profesním ale i osobním životě vyvarovat se všeho, co by mohlo vzbuzovat důvodné pochybnosti o řádném výkonu funkce státního zástupce, ohrozit vážnost funkce státního zástupce nebo vážnost státního zastupitelství anebo ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství, přesto takto jednat chtěla a úmyslně i jednala.

Kárný soud je proto toho názoru, že jednáním kárně obviněné byly naplněny všechny znaky skutkové podstaty kárného provinění podle § 28 zákona o státním zastupitelství.

Nejvyšší správní soud jako soud kárný při úvahách o kárném opatření předně zohlednil, že kárný návrhovač při ústním jednání svůj návrh změnil a namísto původně navrhovaného odvolání z funkce navrhl kárné opatření snížení platu o 20 % po dobu šesti měsíců. Kárný soud ve shodě s názorem návrhovače vzal rovněž v úvahu, že od doby spáchání kárného provinění uplynula doba téměř 4 let, během níž kárně obviněná sama rezignovala na funkci vedoucí státní

zástupkyně. Během této doby kárně obviněná čelila trestnímu stíhání, po dobu 2 let byla dočasně zproštěna funkce státní zástupkyně, svého jednání si je vědoma. Kárně obviněná opakovaně projevila před kárným soudem dostatečnou sebereflexi, požádala o přeložení k jinému státnímu zastupitelství, aby případně vyloučila vznik obdobné situace do budoucna. Současně však kárný soud nemohl přistoupit k upuštění od kárného opatření podle § 30 odst. 2 zákona o státním zastupitelství, neboť vzhledem k závažnosti jednání kárně obviněné nebylo lze shledat projednání kárného provinění jako dostačující.

Nejvyšší správní soud jako soud kárný proto uložil kárně obviněné podle § 30 odst. 1 písm. b) zákona o státním zastupitelství, jako kárné opatření snížení platu o 10 % na dobu tří měsíců. Toto kárné opatření podle názoru kárného soudu dostatečně reflektuje závažnost kárného provinění a je s to působit preventivně jak na kárně obviněnou a její budoucí výkon funkce státního zástupce, tak i vůči ostatním státním zástupcům.

P o u č e n í : Proti tomu rozhodnutí **n e n í** odvolání přípustné (§ 21 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů).

V Brně dne 3. dubna 2014

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda kárného senátu
ve věcech státních zástupců